

سرمقاله

چالش‌های توسعه علوفه دیم

کشت و توسعه گیاهان علوفه‌ای سازگار در شرایط دیم به منظور تامین بخشی از نیاز علوفه کشور و ایجاد الگوی کشت مناسب در دیمزارها جهت افزایش پایداری تولید امکان پذیر است. تحقیقات نشان داده است که کشت گیاهان علوفه‌ای یکساله خانواده لگومینوز نظیر ماشک، خلر و نخود علوفه‌ای بجای آیش در دیمزارها ضمن تولید اقتصادی علوفه، منجر به افزایش مواد آلی خاک شده و در عین حال عملکرد غلات در تناوب با لگوم علوفه‌ای دیم نسبت به سایر گیاهان جایگزین بیشتر است. از طرفی با توجه به موقعیت جغرافیایی کشور و روند تغییرات اقلیم و افزایش وفور خشکسالی ایجاب می‌نماید که برنامه تولید علوفه از گیاهان علوفه‌ای سازگار با شرایط اقلیمی کشور و با نیاز آبی کم صورت گیرد. در طرح جهش تولید در دیمزارها سطح قابل توجهی برای توسعه لگوم‌های علوفه‌ای دیم در نظر گرفته شده است که در صورت تحقق آن بخش قابل توجهی از نیاز علوفه کشور تامین خواهد شد. معرفی ارقام جدید سازگار با شرایط دیم یا فناوری ژنتیکی، مدیریت کشاورزی حفاظتی جهت حفظ منابع آب و خاک و کشت مخلوط انواع ماشک و خلرها با غلات از فناوری‌های موفق در زمینه توسعه علوفه دیم می‌باشند. با این وجود معرفی ارقام سازگار و تولید بذر بعنوان مهمترین چالش در توسعه این محصولات است و فعالیت شرکت‌های خصوصی در زمینه معرفی ارقام و تولید بذر علوفه دیم می‌توانند نقش مهمی در توسعه این محصولات داشته باشند.

اخبار مؤسسه

بازدید نماینده ولی فقیه در سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان شرقی از موسسه دیم:

حجت الاسلام نجفی نماینده ولی فقیه در سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان شرقی و حجت الاسلام آرمان مسئول دفتر

نمایندگی ولی فقیه در مرکز تحقیقات استان با حضور دکتر روستایی و همکاران موسسه در روز یکشنبه ۴ دی ماه ۱۴۰۱ در سالن شهید احمد شفیق زاده موسسه نشست صمیمانه‌ای داشتند. حجت الاسلام نجفی ضمن تبریک هفته پژوهش، اقتدار و تامین امنیت غذایی را درگرو تحقیق و پژوهش دانستند. ایشان ضمن تشکر از زحمات محققین موسسه جهت معرفی ارقام مختلف محصولات زراعی دیم که نقش موثری در چرخه تولید پایدار در اراضی دیم دارند، به نقش موسسه در اصلاح الگوی کشت در کشور تاکید کردند.

بازدید مدیر کل دفتر خدمات فنی و پشتیبانی سازمان تات از زیر ساخت های موسسه:

به گزارش روابط عمومی موسسه، دکتر نوشاد مدیر کل محترم دفتر خدمات فنی و پشتیبانی سازمان با حضور دکتر روستایی سرپرست موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور روز چهارشنبه ۷ دی ماه ۱۴۰۱ از زیر ساخت‌های ایستگاه و ستاد موسسه بازدید نمودند. ایشان ضمن بازدید از زیر ساخت‌های موسسه، در خصوص مرمت مهمانسرای ستاد موسسه، ایجاد و توسعه انبار بذر محصولات زراعی دیم، تکمیل انبار نگهداری ماشین الات و ادوات کشاورزی، احداث انبار تخصصی بانک ژن محصولات زراعی دیم، تجهیز سیستم گرمایش و سرمایش گلخانه‌ها و ایجاد شبکه آبیاری در مزارع تولید بذر، قفسه بندی انبار بذر، احداث سایبان ماشین‌های کشاورزی اعلام آمادگی کردند و ساخت انبار بذور پرورشی و ایجاد شبکه آبیاری در دستور کار قرار گرفت.

به روزرسانی و تکمیل برنامه‌های راهبردی موسسه:

در یکصدم و پنجاهمین جلسه کمیته فنی موسسه دکتر روستایی با تشریح ضرورت برنامه محور بودن فعالیت‌های موسسه، بر اهتمام همکاران در اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مشترک با سایر موسسات، دانشگاه‌ها و بخش خصوصی تاکید کردند. رئیس موسسه

استاتید گروه مهندسی بیوسستم دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز به همراه دانشجویان تحصیلات تکمیلی در مورخ ۱۷ بهمن ۱۴۰۱ با حضور در موسسه در جلسه مشترکی با حضور دکتر روستایی رئیس موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور و محققین موسسه در راستای همکاری‌های علمی در زمینه کشاورزی دقیق موافقت کردند. در این جلسه ضمن تبادل نظر در خصوص بذرکارها با فناوری مدیریت هوشمند، دکتر نوید توضیحات مبسوطی در خصوص ساخت سیستم نرخ متغیر در بذرکارها در دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز ارائه نمود و مقرر گردید بعد از بهینه‌سازی و اعمال پیشنهادات موسسه روی این بذرکارها، طی قراردادی این فناوری روی بذرکارهای موجود در ایستگاه موسسه نصب گردند. در این تفاهم‌نامه، بر همکاری‌ها و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مشترک تاکید شد.

امضاء تفاهم نامه همکاری آموزشی بین موسسه و دانشکده فنی و کشاورزی شهرستان مراغه:

به منظور توسعه همکاری‌های مشترک علمی و آموزشی و استفاده از ظرفیت‌های موجود، تفاهم‌نامه همکاری مشترک بین این موسسه و دانشکده فنی و کشاورزی شهرستان مراغه روز شنبه ۸ بهمن ماه ۱۴۰۱ در ستاد موسسه دیم امضاء گردید. در این تفاهم‌نامه، بر اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مشترک، معرفی ایده‌ها و طرح‌ها، برگزاری همایش‌های علمی، حمایت و بهره‌گیری از طرح‌های دانش‌بنیان قابل اجرا و تدریس همکاران موسسه در دانشکده موافقت شد.

چالش‌های عمده تحقیقات و تولید در دیمزارهای کشور را مواردی نظیر تنش‌های زنده و غیرزنده، مکانیزاسیون، مسائل به زراعی، تغذیه گیاهی، تولید بذر، تنوع ژنتیکی، آموزش و انتقال یافته‌های تحقیقاتی و کمبود نیروی انسانی بیان نمود. دکتر روستایی به نژادی و معرفی ارقام جدید، تولید بذر، ارتقای بهره‌وری، مدیریت آفات و بیماری و علف‌های هرز، ذخایر ژنتیکی، آموزش و ترویج، ارتباطات علمی بین‌المللی، توسعه محصولات جدید، آینده پژوهی و تغییر اقلیم، و مطالعات اجتماعی اقتصادی نظام‌های زراعی دیم را از برنامه‌های راهبردی موسسه عنوان نموده و توضیحات لازم در خصوص چالش‌ها، اقدامات، خروجی‌های مورد انتظار برنامه‌ها و الزامات پیش برد آنها را بیان کردند.

حضور موسسه در نمایشگاه جامع کشاورزی سازمان:

نمایشگاه جامع کشاورزی، سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی در سالن ۵ نمایشگاه بین‌المللی تهران از ۱۹ لغایت ۲۲ دی ماه ۱۴۰۱ برگزار گردید. دستاوردهای پژوهش و فناوری پژوهشکده‌ها، پژوهشگاه و موسسه‌های تحقیقاتی مورد بازدید تولیدکنندگان و فعالان بخش کشاورزی قرار گرفت و موسسه دیم با نمایش دستاوردهای تحقیقاتی خود حضور فعال در این نمایشگاه داشت. در طول برگزاری نمایشگاه دکتر خیام نکویی، دکتر جعفری، حجت الاسلام سید محمدرضا هاشمی، مهندس فتحی و روسای و کارشناسان موسسات، مراکز تحقیقاتی و سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌ها، کارشناسان بخش خصوصی، اساتید دانشگاهی و دانشجویان و کشاورزان و بهره‌برداران کشاورزی از غرفه موسسه دیم بازدید نمودند.

همکاری علمی موسسه با دانشگاه تبریز در خصوص کشاورزی دقیق:

ایستگاه تحقیقات کشاورزی دیم شمال خراسان در ۱۵ کیلومتر ۱۵ شهرستان شیروان را تأسیس نمودند و به عنوان مربی پژوهشی در همان ایستگاه به مدت ۱۱ سال مشغول به فعالیت شدند. در طی مدت فعالیت ایشان، ۱۳ مقاله علمی- پژوهشی در مجلات معتبر، ۴ مقاله در مجلات علمی ترویجی به چاپ رسیده و در ۱۵ همایش داخلی و خارجی شرکت نمودند. ایشان مجری مسئول و همکار ۴۵ طرح پژوهشی تحقیقاتی بودند. همچنین همکار طرح در پروژه‌های معرفی ارقام جو سهند و آیدر و گندم آذر ۲ بوده‌اند. دکتر عظیم زاده دو مرتبه به عنوان محقق نمونه در خراسان بزرگ معرفی شدند. ایشان در سال ۱۳۸۴ با مرتبه استادیاری به افتخار بازنشستگی نایل آمدند. از خداوند منان برای ایشان آرزوی سلامتی و طول عمر با عزت داریم.

مهندس کاظم سلیمانی

آقای مهندس کاظم سلیمانی در یکم فروردین ۱۳۳۳ در زنجان به دنیا آمدند. تحصیلات ابتدایی و دبیرستان را در همان شهرستان به پایان رسانده و در سال ۱۳۵۱ وارد دانشگاه تبریز

شدند و در سال ۱۳۵۵ با درجه کارشناسی در رشته گیاهپزشکی فارغ التحصیل گردیدند. ایشان در سال‌های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ به عنوان افسر سپاهی ترویج در اداره ترویج شهرستان زنجان خدمت کرد. از سال ۱۳۶۸ فعالیت‌های تحقیقاتی خود را در بخش اصلاح و تهیه نهال و بذر مرکز تحقیقات کشاورزی زنجان آغاز کرد. در طول خدمت در معرفی تعداد ۱۲ رقم گندم و جو مشارکت موثر داشت. از دیگر فعالیت‌های ایشان می‌توان به اجرای بیش از ۱۵۰ پروژه تحقیقاتی به‌زرایی و به‌نژادی و انتشار ۱۷ مقاله در نشریات معتبر داخلی و خارجی، دو کتاب درباره به‌زرایی گندم دیم و آبی اشاره کرد. اجرای چندین پروژه تحقیقی- ترویجی و تحقیقی- تطبیقی و انتشار نتایج آنها در نشریات دولتی زنجان به عنوان استاد مشاور چهار پایان وی با تایید دانشگاه دولتی زنجان به عنوان استاد مشاور چهار پایان نامه کارشناسی ارشد انتخاب گردید. ایشان در طول خدمت خود به مدت ۱۳ سال مسئول بخش اصلاح و تهیه نهال بذر مرکز زنجان و از سال ۱۳۷۳ به مدت ۲۴ سال سرپرست مزرعه تحقیقاتی دیم خدابنده زنجان انجام وظیفه نمودند. در طول ۳۰ سال خدمت بارها به عنوان کارشناس و محقق نمونه از طرف معاون وزیر، موسسه دیم و موسسه اصلاح بذر و سازمان کشاورزی استان انتخاب و تجلیل

رونمایی ارقام جدید محصولات زراعی دیم با حضور

رییس جمهور:

با حضور دکتر ابراهیم ریسی رییس جمهوری، دکتر ساداتی نژاد وزیر جهادکشاورزی و معاونین، دکتر خیام نکویی معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی، دکتر مظفر روستایی و تعدادی دیگر از روسای موسسات تحقیقاتی در ۱۵ اسفند ۱۴۰۱ همزمان با روز اول هفته درختکاری، از ۱۱۵ رقم جدید موسسات تحقیقاتی تابعه سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با هدف تامین امنیت غذایی کشور رونمایی شد. در این مراسم از ۲۷ رقم جدید موسسه شامل: ۱۰ رقم جدید گندم، ۳ رقم جو، ۹ رقم نخود، ۲ رقم عدس و ۳ رقم دانه‌های روغنی برای اقلیم‌های مختلف دیمزارهای کشور که حاصل تلاش‌های اعضای هیئت علمی و محققین موسسه دیم و مراکز تحقیقاتی همکار موسسه بود رونمایی شد. در این مراسم، دکتر روستایی در خصوص اهمیت ارقام جدید موسسه در افزایش تولید به ویژه در شرایط تنش خشکی و پایداری تولید در دیمزارها توضیحاتی بیان نمود. رئیس جمهور محترم ضمن تشکر از تلاش‌های موسسات تحقیقاتی، برای محققین این سازمان آرزوی سلامتی و موفقیت روزافزون داشتند.

معرفی همکار

یادی از همکار قدیمی

دکتر سیدمرتضی عظیم‌زاده

دکتر مرتضی عظیم‌زاده متولد ۱۳۳۳ هستند. ایشان مدرک کارشناسی خود را در رشته علوم زراعی در سال ۱۳۶۴، مدرک کارشناسی ارشد در رشته زراعت را در سال ۱۳۷۱ از

دانشگاه فردوسی مشهد اخذ نمودند. در سال ۱۳۷۸ با دفاع از رساله دکتری خود با عنوان «بررسی اثر سیستم‌های شخم و بقایای گیاهی بر تولید پایدار غلات دیم در مرکز تحقیقات بین‌المللی ایکاردا» از دانشگاه فردوسی مشهد فارغ‌التحصیل شدند. ایشان در سال ۱۳۷۳

شدند. ایشان در ۲۹ اسفند ۱۳۹۶ به افتخار باز نشستگی نایل آمد. از خداوند منان برای ایشان آرزوی سلامتی و طول عمر با عزت داریم.

فعالیت‌های فرهنگی

گرامیداشت چهل و چهارمین سالگرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی در موسسه:

در مورخ ۶ اسفند ماه ۱۴۰۱ مراسم گرامیداشت ولادت حضرت ابوالفضل عباس(ع) و روز جانباز در موسسه برگزار شد. دکتر روستایی ضمن تبریک روز جانباز با آرزوی سلامتی برای تمام جانبازان هشت سال دفاع مقدس، از رشادت‌های همکاران جانباز موسسه با اهدای لوح تقدیر تجلیل و قدردانی بعمل آورد. همچنین مراسم گرامیداشت نیمه شعبان و میلاد با سعادت یگانه منجی عالم بشریت با شرکت همکاران موسسه روز یکشنبه ۲۱ اسفند ۱۴۰۱ در سالن شهید احمد شفیع‌زاده موسسه برگزار شد. دکتر روستایی در این مراسم ضمن تبریک اعیاد شعبانیه به ویژه میلاد امام زمان (عج)، برای همکاران آرزوی سلامتی و توفیق روزافزون نمود. امام جماعت موسسه حجت‌الاسلام رحمانی طی سخنرانی در این مراسم، انتظار فرج را از بالاترین عبادت‌ها دانستند و عنوان داشتند که با بیان ابعاد مختلف فلسفه انتظار در خانواده و جامعه زمینه ظهور را فراهم نماییم. در این مراسم از تعدادی از اعضای کمیته فرهنگی موسسه با اهدای لوح تقدیر به عمل آمد.

به مناسبت چهل و چهارمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران مراسم با شکوهی با حضور دکتر روستایی رئیس موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور، معاون پژوهش و فناوری، روسای بخش‌های تحقیقاتی، حجت‌الاسلام رحمانی امام جماعت موسسه، اعضای هیات علمی، محققین و کارکنان موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور در ۱۸ بهمن ماه ۱۴۰۱ در سالن شهید شفیع‌زاده موسسه برگزار شد. دکتر روستایی در این مراسم ضمن تبریک ایام الله دهه فجر، ولادت با سعادت حضرت علی(ع) و روز پدر، از زحمات کلیه همکاران موسسه که باعث اثر بخشی و سرافرازی موسسه در زمینه‌های مختلف شده است تشکر کردند. رئیس موسسه با بیان دستاوردهای بخش کشاورزی در چهار دهه گذشته و پس از پیروزی انقلاب اسلامی اظهار نمودند که با شناخت دستاوردها و تجارب این ۴۰ سال در بخش کشاورزی، فرصت‌ها و تهدیدهای موجود را بایستی احصا و در سیاست‌گذاری و برنامه ریزی‌های مبتنی بر واقعیات میدانی، نیازها و الویت‌های تحقیقات کشاورزی در آینده استفاد کرد.

گرامیداشت میلاد حضرت ابوالفضل عباس (ع) و مهدی موعود (عج) در موسسه:

فصلنامه داخلی دیم - (نشریه علمی-خبری)

شماره ۱۰- سال سوم - زمستان ۱۴۰۱

مدیر مسئول: مظفر روستایی سردبیر: رامین لطفی

هیات تحریریه: مظفر روستایی، اسماعیل زادحسن، خشنود

علیزاده، هادی خرسندی، حمید حسینیان خوشرو، رامین لطفی

مدیر داخلی: رویا فردوسی

پشتیبان: پریسا ایراندوست آذر، رحیم محمدزاده

نشانی: آذربایجان شرقی، مراغه، کمربند شمالی، موسسه

تحقیقات کشاورزی دیم کشور، تلفن تماس: ۰۴۱-۳۷۲۲۸۰۷۸